

GAZETA POLSKA

Prenumerata w miejscu kwartal-
nie złp. 12 — miesięcznie złp. 4.
Ner pojedynczy gr. 10.

N^{RO} 151

Prenumerata na prowincji z opłatą
pocziową złp. 20 kwartalnie.

w Warszawie dnia 7 Czerwca 1830 roku w Poniedziałek.

WIADOMOŚCI KRAJOWE i ZAGRANICZNE KROLESTWO POLSKIE.

— *Urząd municypalny miasta stołecznego Warszawy.*

Zawiadania kontrybuentów miasta Warszawy i przedmieścia Pragi, iż pobor podatków ofiary kwarciannego i szarwakowego w dniu 2 czerwca r. b. w exakcji miejskiej podatków skarbowych rozpocznie się i do końca tegoż miesiąca codziennie, wyjąwszy święta, od godziny 8 rano do 1 z południa odbywać się będzie. Kto w powyższym terminie z przypadającej od niego należytości nie uiści się sam winie swęj przypisać, że zaraz od dnia 1 lipca r. b. do opłaty kar eksekucyjnych pociągnięty będzie. — Warszawa d. 27 maja 1830 r. — Rada stanu prezydent, *Wojda.* — Sekr. jlny, *G. Jachotkowski.*

— *Nadzwyczajny referendarz stanu, kommissarz fabryk przy kommissji rządowej spraw wew. i pol.*

Podaje do wiadomości, że w dniu 11 czerwca r. b. o godzinie jedenastej zrana, odbywać się będzie, w zabudowaniach fabryki kobierców przy ulicy Czerniskowskiej pod Nr. 3041, licytacja na sprzedaż za gotowe pieniądze więcej dającemu, następujących przedmiotów: 1) Dziewięciu bel około 2902 funtów bawełny w gatunkach Fernambuk, Louisiana i Georgina. — 2) Około 293 funtów przędzy bawełnianej odchodowej. — 3) 25¼ łokci nankinu surowego. — 4) 81¼ łokci rypsu surowego. — 5) i 63¼ łokci kanefassu surowego. — Warszawa d. 27 maja 1830 r. *A. Lelowski.*

— Wiadomo się czyni, iż predaż placu w Warszawie pod Ner 2851 przy ulicy Tamka i Alexandrja położonego, do zabudowania którego wyjednaną jest pożyczka od urzędu municypalnego 25000 zł. na r. 1834, oraz gotowy plan i anszlag; na żądanie SSow Paprockich odbędzie się stanowczo przed Wym Kreczunowiczem sędzią, w miejscu posiedzeń trybunału cywilnego województwa Mazowieckiego w wydziale 4 d. 22 czerwca r. b. o godzinie 4 z południa. O warunkach powziąć można wiadomość u podpisanego w Warszawie pod Ner 49 mieszkającego, tudzież w kancelarji pisarza wydziału 4. Licytacja zaczynać się będzie od summy 8268 zł. — *Felix Kodlik, P. T. W. M.*

— W sekretarjacie jeneralnym kommissji rządowej spraw wewnętrznych i policji w dniu 8m czerwca r. b. o godzinie 10 zrana, odbędzie się licytacja na wydzierzawie-

nie piwnic w pałacu kommissji rząd. spraw wewnętrznych i policji znajdujących się. Mający chęć wynajęcia, zechcą się zgłosić do tego sekretarjatu, gdzie warunki do przejrzenia w każdym czasie znajdują.

Posiedzenie Sejmowe

Izba poselska d. 5. czerwca.

— Xiążę minister przychodów i skarbu wnosil powody projektu do ustawy sejmowej względem wzniesienia pomnika wdzięczności narodowej dla wskrzesiciela Polski, cesarza i króla Alexandra I, któryto projekt odczytany został. Jeden z kommissarzy sejmowych miał głos za przyjęciem projektu, następnie inne głosy zawierały różne propozycje szczegółowych odmian lub też spostrzeżenia i uwagi, które xiążę minister przychodów i skarbu objaśniał. Gdy dyskusja wyczerpaną została, izba przystąpiła do głosowania i ze 118 głosujących wszyscy oświadczyli się afirmative, projekt zatem jednomyślnie przyjęty został; poczem marszałek sessję izb do d. 11 b. m. r. odłożył.

Rapport ogólny Rady stanu.

(Dalszy ciąg.)

(Wydział wewnętrzny.)

4) *Rady obywatelskie.* — Z liczby rozmaitych od rad wojewódzkich, tyczących się wydziału spraw wewnętrznych przełożeń, z których jedne w miarę usprawiedliwionych powodów skuteczzone, inne do namyślniej rozważki wzięte zostały, główniejszemi były: a) O ścieśnienie nieograniczonej wolności przesiadleń włościanom. b) O zniesienie opłat mostowych. c) O zarządzenie zażaleniom na uciążliwość przy dostawie koni w pomoc poczcie. d) O zmianę zasad i urządzeń towarzystwa ogniowego. Nakoniec ze strony rady obywatelskiej województwa Mazowieckiego, o zarządzenie przeciążeniu z kwaterunku w stolicy doznawanego. — Ad a) Co do wolności przesiadleń. Jakkolwiek wiele krajowi może na tém zależeć, aby ludność osiadła i rolnicza, nie przeistaczała się w tułacką i z tój przyczyny przedmiot ten na zgromadzenie ogólne rady stanu wniesionym został; po rozważnym atoli i troskliwym jego rozbiorem uznano, iż ścieśnienie osobistej wolności, ani byłoby sprawiedliwem, ani pod wielu innemi względami korzystnem dla gospodarstwa krajowego; i że raczej dobrze zrozumiany interes samych właścicieli i środki dobrowolnych umów, rozsądnie umiarkowanych i ścięgie dotrzyma-

nych, niewątpliwiej i stałej jak przymus mogą przywiązać ludzi do uprawiania ról, w miejscu ich urodzenia. Ad b) Zniesienie opłat mostowych zbyt zagęszczonych i tamujących swobodę handlu, uznane zostało za dogodny i projekt do prawa w tym przedmiocie do Najwyższego Waszój Cesarско-Królewskiej Mości uznania, podany został. Ad c) Użaleniom na dostawę koni zaradziło postanowienie rady administracyjnej z dnia 25 listopada 1828 r. którym ograniczono wymaganie, oznaczono wyższe wynagrodzenie i przez to samo postęgu lepiej zapewniono. Ad d) Co do zmiany zasad towarzystwa ogniowego, te nie mogły być przedsięwzięte ani skwapliwie, ani mniej ostrożnie: kilkonastoletnie doświadczenie, z porównania stanu towarzystwa miejskiego z wiejskim, przekonywa niewątpliwie, iż ta różnica ich pomysłowości, pochodzi raczej z natury przedmiotów assekuracji ulegających, aniżeli z wad, lub niedostateczności obecnych urzędów. Gdzie jest więcej murów, porządków i ostrożności, tam się mniej częste wydarzają pożary, a wydarzenia przy czynniejszej ratunku nie rozszerzają klęski, i z tego przyczyny w towarzystwie miejskim nie tylko zwyyczajne składki na pokrycie szkód zarządzonych wystarczyły, lecz z nich znaczny zapasowy fundusz łąbierany został. Na wsiach, budowle z drzewa, więcej nieostrożności, a zatem pożarów, mniejsze sposoby ratunku, a zatem większe straty. Nakoniec w wielu miejscach dostrzeżone nadużycia, tak przy ocenieniu budowli do assekuracji, jakoteż w oznaczeniu strat z pożaru, przyczyniały się do tego, że na pokrycie szkód, składki zwyyczajne wystarczyć nie mogły. Zład składka dodatkowa wysokością swoją wyrównała składce zwyčajnej. Nie przyniosło pomocy funduszom, znakomite powiększenie się liczby stowarzyszonych, w skutku przepisu prawa o systemacie kredytowym nastąpiło, lubo inaczej rady obywatelskie miały, bo zaraz w pierwszym roku, szkoda przez pożar w tych własnościach zarządzona, wzniosła się do wysokości summy przez stowarzyszonych wnoszonej. Z tych przyczyn uznano raczej za właściwszy środek zaradzenie złemu, bez wzruszenia instytucji już zakorzenionej i niejaki postęp czyniącej, obostrzyć urzędzenia policyjne, zaprowadzić ściślejszy dozór, i dochodzenie nadużyć przez wezwanie samych stowarzyszonych, do śledzenia i oceniania strat; skutkiem tych środków, postawiono się w możności przez upłynione lata zmniejszyć pobór uciążliwej składki, nie bez nadziei dalszej i kolejnej ulgi. Ad e) Większe zachodziły trudności w dogodzeniu wznawianym z każdego prawie posiedzenia przez radę obywatelską województwa Mazowieckiego przedstawieniom, o urządzenie kwaterunku w stolicy, i zaradzenie doświadczanemu przeciążeniu. Projekt albowiem urządzający ten przedmiot w całym kraju, przez deputację z grona rady stanu pod prezydencją zastępcy ministra wojny ułożony, jako wskazujący potrzebę corocznie summy 2,310,000 złp. bez udziału sejmów do funduszu, w wykonanie wprowadzonym być nie mógł, a cząstkowe i czasowe zarządzenia, jakie administracja w rękę swoją mieć mogła, okazały się niedostatecznymi. Lubo zaś dla zrównania tego rodzaju ciężaru w stolicy, pociągnięta została do jego opłaty klasa przemysłowa, znaczne zyski z konsystencji wojska ciągnąca; lubo prócz tego kassa miejska, corocznie musiała do dawać sposobem zaliczeń znaczne summy; przecież te sposoby nie zaspokoiły ciągłych utyskiwań; z tej przyczyny

kommissja spraw wewnętrznych przekonana, iż tylko powiększenie koszar w stolicy może stopniami trwać i niezmienną ulgę przynieść jej mieszkańcom; po odbytych naradach z kommissjami wojny i skarbu, polecila urzędowi municypalnemu wezwać i zapytać się znaczniejszych właścicieli miejskich, czyliby przez dobrowolną składkę, nie skłonili się do złożenia funduszu, mogącego i obecny kwaterunek opłacić, i na wystawienie koszar sumy potrzebnych corocznie dostarczyć. A skoro słysząc się dało powszechne oświadczenie złożenia na ten cel 20 i więcej od sta dochodu; urząd municypalny przeto zajmuje się ułożeniem projektu zdolnego dostarczyć potrzebnego funduszu. (Dalszy ciąg nastąpi.)

— O to jest głos JO. xięcia Czartoryskiego senatora wojewody, od deputacji senatu, miany w izbie poselskiej d. 28 z. m. przy zaproszeniu jej do połączenia się z senatem.

»Przychodzimy w imieniu senatu powitać szanownych naszych braci, po długim oddaleniu, na wezwanie Łaskawego Króla, wróconych do tej praw świątyni.

»Widok przybyłych ze wszystkich stron kraju, wybo-rem współobywateli zaszczyconych mężów, na których twarzach czytamy wyraz uczucia powszechnego, w których postaci zda się malować postać całego narodu, niepodobna, aby najżywiej każdego serca Polskiego nie przejął.

»Od ostatnich sejmowych obrad, jakże znaczące i niepoliczonę dla kraju ważności zaszyły wypadki!

»Straciliśmy ustawodawcę naszego, wskrzesiciela imienia Polski; założyciela królestwa. Jego śmierć odkryła głębokim smutkiem kraj cały, wycisnęła ży rzewnie z oczu wszystkich Polaków; i razem, jak to bywa w takich żalonych zdarzeniach, przejęła nas mimowolną niespokojnością.

»Lecz nkoil nas wspaniałym następcą, szczęśliwie panujący Monarcha, który dalszym ciągiem dobrodziejstw, to najłaskawszą przysięgą, to pamiętnym koronacji obrzędem, uświęcił wolę wiekopomnego i czczonego przez siebie brata, i raczył dziełu jego nowęj dodać trwałości.

»Zaciągnęliśmy już wielki dług powinnej i wiecznej wdzięczności ku dobroczynnemu monarsze, na którego głos troskliwy o wykonanie ustaw otworzyły się zamknięte przez lat kilka podwoje tej izby.

»Jeszcze nigdy monarcha nie widział trybu naszych obrad; pierwszy raz je zwołuje i pierwszy raz będzie ich świadkiem. Bodajby w nich znalazł same powody zadowolnienia dla siebie, same środki czytania w sercach, odkrycia prawdy i uszczęśliwienia ludu swojego.

»W czasie waszój niebytności, dostojni reprezentanci ziem i miast Polskich, senat nie przestawał zgromadzać się w stolicy, dopełniając swych konstytucyjnych obowiązków, i pochlebia sobie, że przez te lata nie utracił prawa do ufności narodu.

»Nieprzerwane obradowanie obok władz najwyższych rządu, i częste z niemi stosunki, powinny coraz pomnażać i uzupełniać jego doświadczenie; ważny wprawdzie lecz niekiedy gorzki owoc późnego wieku i ciągłego urzędowania.

»Ale czemż są dojrzałość i doświadczenie, bez wiadomości miejscowych, bez światła, bez uczuć i życzeń z całego narodu, w samem źródle czerpanych? Wy dostojni mężowie!

żowie, przynoscie nam te najcenniejsze pomoce, z których senat najżywiej pragnie korzystać.

»Niech połączenie izb, do którego was zapraszamy, wyobraża połączenie usiłowań i dążeń. Niechaj skojarzy w jeden węzeł wszystkie najlepsze przynioty i własności, któremi, śmiem powiedzieć, że się wzajemnie poścycicie i wspierać możemy. W nich dopióro okaże się prawdziwa opinia narodu, prawdziwy duch publiczny, pełen umiarkowania, wolen od prywaty, mający na pierwszym względzie zachowanie obecnego dobra, dbały o rzeczy istotne, wszystkich bezpośrednio dotyczące, na inne mniejszej wagi, mniej też uważny; pełen uszanowania i wdzięczności dla Króla, miłości ku ojczyźnie, i z obn tych względów przeciwny rozterkom, osobistościom i wszystkim, coby mogło bydź następczonem lub na złe użyćm przez czuwającą może niechęć; wręście, równie stały jak spokojny.

»Te szlachetne rysy pozostałych w domach braci, prawdziwe cechy całego ludu Polskiego, odznaczają także jego prawych zastępców, i natchną duchem jedności nasze obrady, poświęcone jedynie jego potrzebie i użytkom.

»A kiedy przyjdzie pora rozbięcia skarg i dolegliwości, przypomniemy sobie, że nie ma kraju, w którymby ich nie znano; i powierzmy je z poszanowaniem i ufnością dobroci i słusności Króla, chcącego wiedzieć o wszystkim i kochającego prawdę.

»Wszakże prawdą nie się nie wyda, tylko to, co wyrzeczonem będzie bez namiętności; która skoro górę bierze, budzi natychmiast podejrzenie, zniwecza możność przekonania i przeciw sobie inne namiętności wyzywa.

»Z prawdą więc sumienną i spokojną, z poświęceniem się dla kraju, z wiernością dla króla w sercu, pójdźmy razem przed tron Jego, słuchać słów Jego ojcowskich i złożonego Mu sprawozdania rządu; zawsze gotowi oddać dziełki i chętni sprawiedliwemu użytecznym zamiarom i pomyślnym skutkom, o niedogodnych zaś, lub zboczonych, przestrzedz podług ścisłej powinności, lecz z oczekiwaniem: iż się dadzą sprostować przez rząd z rodaków złożony i pod berłem monarchy, który wśród swojej potęgi, pała miłością ludzkości i dobra powszechnego.

»Uradowe się Jego wspaniałe serce, kiedy nasze prace szczęśliwemi dla kraju będą uwieńczone skutkami.

»Dostojni mężowie, raczcie wybaczyć jeśli się za długo rozwoździł.

»Powodowany chęcią wyrażenia winnej czci waszym cnotom i światłu, nie mogłem na sobie przemódz, abym przed tą prześwietną izbą nie wyznał naszego także najmocniejszego przekonania, że trzymając się stale szczerych i prostych całego narodu zasad i życzeń, potrafiemy, da Bóg, szczęśliwie otworzyć zaczynający się zawód sejmów nowego panowania, i zachować nadal pocieszającą nadzieję, iż niemi, pod wpływem wysokiej mądrości króla, ustala się i uświetniają przeznaczenia naszej ojczyzny.

Wiadomości Warszawskie.

— N. Pan raczył udarować JW. Jx. Szumborskiego, biskupa Chełmskiego, strojem duchownym, podobnym do tego, jaki udzielony został metropolie kościołów wyznania grecko-unickiego, w cesarstwie.

— N. Pan mianować raczył kawalerami orderu ś. Stanisława: Klasy I, hr. Armanda Waerhielm, gubernatora

prowincoji Wasa w W. X. Finlandzkim, i barona Frank rzeczywistego radcę stanu państwa Ros.; klasy 3, JP. Philipsborn tajnego radcę poselstwa w służbie Pruskiej; klasy 4, JP. Delacroix radcę poselstwa króla Pruskiego.

— N. Pan udzielił raczył medal srebrny z napisem: *Za uratowanie ginących*, Mateuszowi Ptaszkowskiemu właścicielowi ze wsi Tartak w wojew. Augustowskim, za ocalenie w d. 15 września 1829 roku, życia Rozalji Krajewskiej, oraz jej dziecieniu tonącym na jeziorze Owałówek, i za danie ratunku Bobrowskiej właścicielce ze wsi Tartaka i jej 2 dzieciom, w podobnymże przypadku.

— Rada administr. mianowała sędziami pokoju: Józefa Borkiewicza do powiatu Miechowskiego; Jana Gomuliuskiego do powiatu Soleciego.

— (*Nadesłane*). — Jeżeli nie ulega wątpliwości prawda, iż pierwsiastkowe wrażenia kształtującego się umysłu stanowią zasadę moralnego bytu człowieka, tak ściśle wpływającym na zewnętrzne okoliczności całego życia jego, tedy rozumiam, iż troskliwy ojciec nie wywiązuje się jeszcze z obowiązków względem osób, którym powierzał dozór nad dziećmi swojemi, jeżeli tylko wypełnia warunki zawartych z niemi umów; wdzięczność jego dalej rozciągać się powinna.

Przekonanie to jest mi powodem do złożenia publicznego podziękowania JP. Zuzannie Sestii urodzonej w Szwajcarii, za poświęcenie starań swoich około początkowego wychowania córki mojej. Zaczyna ta osoba przepędziła 4 lata w moim domu, wypełniając najgorliwiej przyjęte na siebie obowiązki bony. Wzorowe prowadzenie się, roztropność, trafność w postępowaniu z dzieckiem, wytrwała cierpliwość, porządek i czystość, są odznaczającymi ją przymiotami. Szczególniej zaś dała dowody swych uczuć, kiedy przed rokiem podobało się opatrności osierocić córkę moją odebraniem jej dobrej matki; podwojona troskliwość i niezmiennie przywiązanie do swej wychowanki odcierały łzy i słodziły tęsknotę acieśnionego smutkiem dziecka. Gdy zatem córką moja z postępowaniem wiekni początkowem uformowaniem jest już uzdolnioną do rozpoczęcia wyższego wychowania; przeto uważam świętym obowiązkiem moim sumienne oddanie zasłużonego świadectwa pani Sestii, najszczerzej jej życząc, ażeby mogła znaleźć nowe umieszczenie się odpowiednie przymiotom jej duszy. Jenerał-major *Essaków*.

— Artykuł: *Ostrzeżenie naukowe*, z podpisem: *Polak nad brzegami Wieprza urodzony*, odebraliśmy i umieszcimy niebawnie.

ANGLJA. — Z Londynu dnia 28 maja. — Podług ostatniego, dziś ogłoszonego biuletynu, król przepędził noc spokojnie, ale symptomata choroby nie zmieniły się. Xięże Klarencji był pozawczoraj i wczoraj u króla w Windsor. Lordowie tajnej rady królewskiej posłali rozkaz arcybiskupowi Kanterburskiemu, aby nakazał po wszystkich kościołach modły o wyzdrowienie królewskie. — Wszystkie gazety Londyńskie zapełnione są dokumentami sprawy Greckiej, które parlamentowi przełożone zostały. Najgłówniejszą przyczyną zrzeczenia się xięcia Leopolda, ma być jawne nieukontentowanie Greków, z oznaczenia granic nowego państwa Greckiego. — Z Madras donoszą, że przyszło do krwawych zatargów z pokoleniem Khassów, przy wschodnich granicach posiadłości naszych. Birmanie wspierali w tej rozprawie Anglików. — Ostatnie listy z Vera-

Cruz, są d. 5 kwietnia; a z Meksyku d. 25 marca datowane. W całym kraju zdawała się spokojność panować.

FRANCJA. — *Paryż dnia 26 maja.* — Królestwo Neapolitańskie dziś wracają z Compiègne; w *Palais-royal* czynią przygotowania do wielkiego festynu, którego xiążę Orleanu dla dostojnych gości dawać będzie. — Ostatnie doniesienia telegraficzne z Tulonu, są następujące: 1) »Z Tulonu d. 25 maja o godzinie 2½. Wiatr się odwrócił: wieje od zachodu, i flota gotuje się do podniesienia kotwicy.« 2) »Z Tulonu d. 26 maja o godzinie 3½. Część floty już jest pod żaglami, mając przyjemny i łagodny wiatr od zachodu.« 3) »Z Tulonu d. 25 maja o godzinie 5 wieczorem. Flota stoi już pod żaglami, w oczekiwaniu do dobrej pory.« — Dzienniki tutejsze donoszą, że postwole wielkich mocarstw w Paryżu, podali xięciu Polignac notę dotyczącą się wyprawy Algierskiej. — Piszą z Tulonu pod d. 20 maja: »Eskadra blokująca strzeże jak najstaranniej Algier. Pogłoski o postaniu z Anglii prochu i rac kongrewskich do Algieru, są zupełnie fałszywe. Dej Algieru zawierza siłom swoim i polega na pomocy Allogo, ale ludność cała z obawą wygląda wypadku tej wielkiej katastrofy. Do Mahon zawinęła fregata Amerykańska na pokładzie której znajdowały się rodziny konsula Zjed. Stanów, Hiszpańskiego i Duńskiego. Konsulowie sami pozostali w Algierze, bo dej oddalić się im nie pozwolili. — Słychać, że pan Montbel postanowił usunąć się z ministerjum; na jego miejsce przeznaczają pana Vitrolles. Panu Duden ośiarowano urząd prefekta policji, ale go nie przyjął. — Hr. Matuszewicz miał onegdaj prywatne posłuchanie u króla, a dnia jutrzejszego wyjeżdża do Londynu. — Z wyspy Haiti odebrano wiadomość z daty 8 kwietnia. Kommissarze francuzcy pan Pichon i Mollien prowadzą pomyślnie rozpoczęte z rządem Haityjskim układy i traktat handlowy już podpisany został. — Listy odebrane z Brazylii są daty 15 marca. Cesarzowa jest przy nadziei; xiążę Leuchtemberg zamierzał opuścić Rio na fregacie francuzkiej dnia 20 marca. — Niektóre dzienniki doniosły o zaburzeniach w Normandji, z powodu, jakoby uwiezionym podpalaczom, zbiec dozwolono. Monitor zaprzecza temu i powiada, że wiadomości jednych dzienników są fałszywe, drugich niezupełne. Zbiegł wprawdzie jeden tylko więzień, ale nikt mu nie ułatwiał ucieczki i przedsięwzięte są środki aby schwytyany został. — Posłano nowe pułki piechoty śpiesznie do Normandji, a wiadomość o tem sprawiła z początku niejakie wrażenie i miała wpływ na kurs giełdowy.

HISZPANJA. — *Z Madrytu dnia 28 maja.* — Mówią dość mocno o trzech nowych wyrokach królewskich, a mianowicie: 1) O zniesieniu zakonu Jezuitów; 2) O zakazie przezywania *Blancos* i *Negros* (dwa stronnictwa: rojalistowskie i liberalne); 3) O przypuszczeniu do urzędów wszystkich bez różnicy Hiszpanów, bez względu na ich polityczne zdania. — W Kadyxie zbankrutowały dwa znaczne domy handlowe, to jest: *España* i *Urrutia*. — Jenerał *España* przybył do *Aranjuez*; słychać że obejmie dowództwo nad zbierającym się wojskiem. — Zapewniają że król Francuzki pisał własnoręcznie do króla Hiszpańskiego względem zniesionego prawa Salickiego, i że z tego powodu wysłany będzie poseł nadzwyczajny do Paryża.

NIDERLANDY. — *Z Brukseli d. 28 maja.* — Druga izba stanów jeneralnych, przyjęła na dniu 22 b. m. prawo o wolności druku, większością 93 krések ze 105 głosujących.

— Sąd kassacyjny odrzucił rekurs Pottera i innych jego współwinnych. Słychać że wygnańcy udadzą się do Francji.

PORTUGALJA. — *Z Lizbony d. 9 maja.* — Odezwa rejeńcy rozrzuczona przez stronników D. Marji, nie małym rzład nabawia niepokojem, zwłaszcza że wojsko i lista cywilna dla braku pieniędzy, nie są płatni. — Pojmano tu niejakiego *Talles* officera z wyspy *Tercejry*, który przebrany za mnicha przebył przez Londyn do *Lizbony*; pojmano także 5 innych osób podejrzanych o zamiar buntowania wojska i ludu przeciwko D. *Miguelowi*. — Hr. *Bastos* objął na powrót urząd ministra spraw wewnętrznych. — D. *Miguel* pojechał na polowanie do *Zamora*.

— Rozeszła się tu wiadomość, iż rząd Angielski uznał rejeńcę D. *Marji* na wyspie *Tercejrze*, co miało bardzo niepomyślny wpływ na duch w stolicy panujący. — Poseł Hiszpański zawiesił nieomylnie urzędowanie swoje, ale herby królestwa jeszcze nie są zdjęte z mieszkania jego; on sam wyjechał na wieś. Podobnież i *nuncjusz* *Papiezki* wstrzymał się od wszelkiej styczności z rządem portugalskim, ale tylko co do spraw świeckich. — Na okręcie *S. Joao magna nimo* jest 160 osób na wygnanie do *Indji* skazanych.

TURCJA. — Ze *Stambułu* odebrano w *Wiedniu* listy kupieckie, w których donoszą, że układy rządu *Tureckiego* o pożyczkę pieniężną z domem *Rotszyldów*, pomyślny obrót przybierają. Ministrowie *tureccy* już się porozumieili względem główniejszych warunków z agentem tego bankiera *kosmopolitycznego*. Warunki te mają być następujące: Wypożyczyć się mająca summa będzie 8 mil. dukatów, ale pożyczający przyjmie wystawić się na niego mające obligacje tylko po 80 pct., przez co wartość nominalna tychże, wybrażać będzie summę 10 mil. dukatów, czyli około 56 mil. zł. r. na stopę 24złotową. Te obligacje będą przynosić 5 od sta rocznej prowizji. Dług kapitałny będzie splecony zwolna od czasu do czasu. Co się tycze zaręczenia czyli bezpieczeństwa przez *Rotszyldów* wymaganego, podania są rozmaite. Jedni mówią, że trzy wielkie mocarstwa *Europejskie* dadzą zaręczenie; drudzy, że tylko jedno z nich przyjmie na siebie odpowiedzialność, ale za to zostanie w posiadaniu kilku granicznych warowni, gdzie pod opieką tegoż mocarstwa, dochody celne, aż do umorzenia całkowitego długu, na rzecz pożyczającego pobierane będą.

WŁOCHY. — *Dnia 20 maja.* — Donoszą z *Korfu* za rzecz pewną, że rząd Angielski postanowił ustanowić port wolny na wyspie *Zante*. — Lord *Cochrane* wyjechał z rodziną swoją, z *Florencji* do *Paryża*.

— Do dzisiejszego numeru dołącza się prospekt na *Zywoły sławnych Polaków* część drugą biblioteki narodowej wydania F. S. *Dmochowskiego*. Cena prenumeraty zł. 2½ za tom jeden, 7½ za oddział 3 tomy obejmujący.

TEATR ROZMAITOŚCI. — *Ustulny kawaler.* — *Wet za wet.*